

2016

TYRNÄVÄ

*Sosiaali- ja terveysosasto
lääkäiden palvelut*

OMAISHOIDON VAPAAN JA OMAISHOIDON HARKINNANVA- RAISEN VAPAAN SÄÄNTÖKIRJA

Tätä sääntökirjaa noudatetaan, kun Tyrnävän kunta järjestää ikääntyneiden asiakkaiden omaishoidon vapaata tai harkinnanvaraista vapaata omaishoidettavan tilapäishoitona tehostetun palveluasumisen yksikössä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti.

Sisällys

Yleinen osa.....	2
1. Sääntökirja ja soveltamisala	2
2. Määritelmät	2
3. Asiakkaan asema	3
4. Palvelun tuottajan veloitteet ja yleiset sopimusehdot.....	5
5. Kunnan veloitteet	6
6. Verotus	7
7. Valvonta ja sääntökirjan muuttaminen	7
8. Palvelukuvaus	8
9. Palvelusetelijärjestelmän mahdolliset asiakkaat.....	8
10. Palvelusetelin arvo	8
11. Palvelun sisällön vaatimukset.....	9
12. Turvallisuus.....	11
13. Tilat, laitteet ja välineet, sijainti	11
14. Palvelun tuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset ja osaaminen	12
15. Palvelun tuottajan laadun hallinta	14
16. Vaadittava raportointi ja valvonta.....	14
17. Asiakastietojen käsittely ja dokumentointi.....	15
18. Maksu- ja laskutuskäytäntö.....	15
LIITTEET.....	17
Liite 1 vastuutaulukot.....	17
LIITE 2 Ohjeet tilapäisen työvoiman käytöstä, Valvira	20

Yleinen osa

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta.

Omaishoidon vapaan palveluseteli on kiinteähintainen eli arvo ei riipu asiakkaan tuloista. Sosiaali- ja terveyslautakunta määrittelee sen arvon.

Palveluseteli on tarkoitettu iäkkään omaishoidettavan päivittäiseen hoitoon, valvontaan ja huolenpitoon palvelusetelipäätöksessä sekä hoito- ja palvelusuunnitelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Palvelun tarkoitus on myös tukea hoitajan jaksamista. Kunta voi myöntää myös harkinnanvaraista vapaata omaishoidon lakisääteisen vapaan lisäksi.

1. Sääntökirja ja soveltamisala

Tätä sääntökirjaa noudatetaan, kun Tyrnävän kunta järjestää ikääntyneiden asiakkaiden omaishoidon vapaata tai harkinnanvaraista vapaata sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti.

Sääntökirjassa kunta asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä tarkoitetut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Kunta velvoittaa, että palvelun tuottajat noudattavat sääntökirjan ja sen liitteiden määräyksiä. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien sosiaali- tai terveyspalvelujen tuottajaksi. Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan sopimuksen osapuolina ovat palvelun tuottaja ja asiakas. Sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kuntaan.

2. Määritelmät

Tässä sääntökirjassa

1. **Asiakkaalla** tarkoitetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua asiakasta, ja potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua potilasta.

2. **Tehostetulla palveluasumisella** tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja asumispalveluja palveluntuottajan ylläpitämässä asumispalveluyksi-

kössä. Asumispalvelut on tarkoitettu niille ikääntyville, jotka eivät rajoitetun toimintakykynsä vuoksi selviydy omassa kodissaan, vaan tarvitsevat ympärivuorokautista valvottua asumista siihen liittyvine palveluineen.

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Omaishoidettavan palvelutarpeeseen voidaan vastata tehostetun palveluasumisen yksikössä, jossa hoito on ympärivuorokautista.

3. Palvelusetelillä tarkoitetaan järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveyspalvelun saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Tässä sääntökirjassa palveluseteli kohdennetaan palveluihin, jotka sisältyvät palvelun tuottajan ilmoittamaan tilapäishoidon hoitopäivämaksuun.

4. Tilapäishoidon maksuun sisältyy asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelman mukainen päivittäinen perushoito ja -hoiva, lääkehuolto (ei lääkekulut), asumispalveluyksikössä järjestettävä viriketoiminta ja muu ryhmätoiminta, tarvittavat asioinnit, asuminen sekä ateriat. Palvelusetelin arvon ylittävän osuuden hoitopäivämaksusta asiakas maksaa itse palvelun tuottajalle.

Asiakas kustantaa itse lääkkeet, henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet ja muut henkilökohtaiset tarvikkeet, henkilökohtaiset puhelinkulut sekä matkat taksilla tai muulla yleisellä kuluneuvolla.

6. Omavastuusuudella tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palvelun tuottajan ilmoittamasta tilapäishoidon maksusta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi.

7. Lisäpalveluilla tarkoitetaan asiakkaan palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kuulumattomia asumispalveluyksikön tarjoamia palveluita, jotka asiakas hankkii omaehtoisesti ja myös maksaa itse (esimerkiksi fysioterapia-, kampaamo- ja jalkahoitopalvelut).

9. Palvelun tuottajalla tarkoitetaan yksityistä palvelun tuottajaa, joka täyttää kyseiselle toiminnalle yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011) ja yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) asetetut vaatimukset. Kunta hyväksyy tehostetun palveluasumisen palvelun tuottajat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 4 §:n mukaisesti.

3. Asiakkaan asema

Kunta voi tarjota omaishoidon vapaan ja harkinnanvaraisen vapaan palveluseteliä palvelun hankkimiseksi asiakkaalle, jolla on omaishoidon päätös. Asiakkaalla ei ole kuitenkaan eh-

dotonta oikeutta palveluseteliin, vaan kunta voi järjestää palvelut itse tai tuottaa ne ostopalveluina. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Asiakkaan asemaan sovelletaan palvelusetelilakia, sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia. Asiakasta voi edustaa asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 9 §:n 1 momentin sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 6 § 2 momentin mukaisissa tapauksissa hänen laillinen edustajansa, lähiomainen tai muu läheinen henkilö.

Kunnan on selvitettävä asiakkaalle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palvelun tuottajien hinnat sekä omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä vastaavasta palvelusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Jos asiakas ottaa käyttöönsä palvelusetelin, asiakas valitsee palveluntuottajan kunnan hyväksymien palvelun tuottajien luettelosta. Asiakas tai edellä mainittu edustaja tekee valitun palvelun tuottajan kanssa sopimuksen palvelusta. Sopimuksessa tulee olla palvelun hinnan ja sisällön lisäksi eriteltynä palvelun tuottajan ja asiakkaan vastuut sekä velvollisuudet. Asiakkaan omavastuu merkitään sopimukseen.

Asiakas voi purkaa palvelusopimuksen ilman irtisanomisaikaa palvelun tuottajan virheen tai viivästyksen vuoksi, jos sopimusrikkomus on olennainen.

Palvelua koskevaa sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Asiakkaan ja palvelun tuottajan välistä sopimusta koskevan erimielisyyden saattamisesta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa.

Reklamaatiotilanteessa kuluttajan eli asiakkaan tulee ilmoittaa tyytymättömyydestään sopimuskumppanilleen eli palvelun tuottajalle. Asiakkaalla on oikeus käyttää kuluttajaoikeuden mukaisia oikeusturvakeinoja reklamaatio-tilanteessa. Seuraamuksiin kuuluvat kuluttajan oikeus pidätyä maksusta, virheen oikaisu, hinnanalennus, kaupan purku ja vahingonkorvaus. Palveluseteliä käyttävä asiakas voi saattaa sopimussuhdettaan koskevan erimielisyyden kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi.

Potilaslain mukaan potilaan oikeusturvakeinoja ovat terveydenhuollon toimintayksikön vastaavalle johtajalle tehtävä muistutus sekä oikeus tehdä kantelu hoidosta tai hoitoon liittyvästä kohtelustaan terveydenhoitoa valvovalle viranomaiselle, joita ovat aluehallintovirastot (AVI) sekä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira.

Sosiaalihuoltolain mukaan asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus kohtelustaan sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Asiakkaalla on myös mahdollisuus kantelun tekemiseen.

4. Palvelun tuottajan velvoitteet ja yleiset sopimusehdot

Palvelun tuottajalla tarkoitetaan yksityistä palvelun tuottajaa, joka täyttää kyseiselle toiminnalle yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011) ja yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) asetetut vaatimukset. Palvelun tuottaja sitoutuu täyttämään palvelusetelilain (569/2009) 5 §:n mukaiset yleiset ehdot. Kunnalla on oikeus vaatia palvelun tuottajaa toimittamaan kirjalliset todistukset tai muun riittävän näytön siitä, että tässä kohdassa mainitut yleiset edellytykset täyttyvät.

Palvelun tuottaja sitoutuu olemaan rekisteröitynä verohallinnon ennakkoperintärekisterissä. Palvelun tuottajan tulee täyttää kulloinkin voimassa olevat, sitä koskevat erityislainsäädännön edellytykset. Tässä tapauksessa erityislainsäädännöllä tarkoitetaan erityisesti yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia (152/1990) tai yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annettua lakia (603/1996). Palvelua tuottavan yksikön kohdalla edellytysten täyttyminen on tarkastettu yksikön perustamisvaiheessa.

Palvelun tuottajalla tulee olla voimassa oleva vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän voidaan palvelutoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen arvioida riittävän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien henkilövahinkojen ym. muiden vahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa tavanomaista vastuuvakuutuskäytäntöä, sekä muut toimintansa edellyttämät voimassa olevat vakuutukset. Palvelun tuottaja sitoutuu maksamaan veronsa ja lakisääteiset vakuutusmaksunsa moitteettomasti. Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palvelun tuottajan vakuutuksesta, ja viime kädessä palvelun tuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Kunta ei vastaa palvelun tuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista. Jos palvelu joudutaan uusimaan tai asiakas tarvitsee muuta palvelua palvelun tuottajan virheestä johtuvasta syystä tai toimenpiteen suorittamisen virheellisyyden vuoksi, vastaa aiheutuvista kustannuksista palvelun tuottaja.

Palvelun tuottaja on asiakkaaseen nähden kuluttajansuojalain 5 §:ssä tarkoitettu elinkeinonharjoittaja. Palvelun tuottajan oikeudellinen asema, kuten vastuu palvelun markkinoinnin lainmukaisuudesta, palvelunviivästyksestä ja palvelun virheestä sekä palvelun aiheuttamasta vahingosta, määräytyy edellä mainitun kuluttajansuojalain lukujen säännösten sekä oikeusperiaatteiden mukaisesti.

Palvelun tuottajan tuottamien palvelujen on jatkuvasti vastattava vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta. Samoin palvelun tuottajan on toteuttava asiakkaansa oikeuden laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalipalveluihin. Palvelun tuottaja sitoutuu toimimaan siten, että asiakastyytyväisyys on hyvä.

Palvelun tuottajalla on oltava internet-sivut, joilta käy ilmi yhteystietojen lisäksi toimitilojen osoitetiedot sekä tarjottavien palvelujen hintatiedot. Palvelun tuottajan markkinoinnin on oltava asiallista, luotettavaa ja hyvän tavan mukaista. Tarjottavien palvelujen hintatiedot tulee toimittaa asiakkaalle hänen pyynnöstään myös kirjallisessa muodossa. Palvelun tuottajan tulee olla tavoitettavissa puhelimitse virka-aikana.

Palvelun tuottaja sitoutuu huolehtimaan siitä, että palvelun tuottaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö ei ole syyllistynyt rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla laissa julkisista hankinnoista 53 §:ssä mainittuun rikokseen tai tekoon tai sanotun lain 54 §:n mukaiseen laiminlyöntiin. Hyväksytyllä palvelun tuottajalla on oikeus osoittaa palvelusta vastaava henkilö. Palvelun tuottaja vastaa myös alihankkijoidensa toiminnasta samassa laajuudessa ja kuten omasta toiminnastaan.

Palvelun tuottajan on noudatettava kaikkia palvelun tuottajaa ja sen toimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja viranomais määräyksiä sekä ohjeita. Palvelun tuottaja sitoutuu noudattamaan voimassa olevaa työ sopimuslainsäädäntöä ja alan työehtosopimuksia. Palveluun sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.

5. Kunnan velvoitteet

Kunta valitsee palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palvelun tuottajat palvelusetelilain edellyttämällä tavalla. Kunnan tulee ottaa palvelun tuottajan valintaa koskeva asia käsitteilyyn yhden (1) kuukauden kuluessa palvelun tuottajan ilmoittautumisesta ja tehtävä päätös palvelun tuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen (3) kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.

Kunnan on pidettävä luetteloa hyväksymistään palvelujen tuottajista. Tiedot palvelujen tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla internetissä ja muulla soveltuvalla tavalla. Kunta ei sitoudu osoittamaan asiakkaita palvelun tuottajalle.

Kunnalla on oikeus peruuttaa palvelun tuottajan hyväksyminen ja poistaa palvelun tuottajan nimi hyväksytyjen palvelun tuottajien listasta välittömästi ilman irtisanomisaikaa, mikäli:

- a) hyviä hoito- ja palvelukäytäntöjä ei noudateta;
- b) palvelun tuottaja ei noudata kunnan kirjallisesta kehotuksesta huolimatta sääntökirjan ehtoja;
- c) palvelun tuottaja on tullut maksukyvyttömäksi, ei ole kyennyt hoitamaan laskujaan eräpäivään mennessä, on aloittanut akordimenettelyn, on asetettu selvitystilaan tai on välittömässä vaarassa tulla asetetuksi selvitystilaan; tai
- d) palvelun tuottaja tai joku sen johtoon kuuluva henkilö on tuomittu syyllisenä elinkeinotoimintaan liittyvässä rikoksessa.

Kunnalla on oikeus peruuttaa hyväksyminen ja poistaa palvelun tuottaja hyväksytyjen palvelun tuottajien listalta irtisanomisaikaa noudattamatta, mikäli kunta hallinnollisin päätöksin lopettaa palvelujen järjestämisen palvelusetelillä.

6. Verotus

Arvonlisäverolain 37 §:n mukaan veroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen ja tavaroiden myynnistä. Palveluseteli on saajalleen veroton etuus. Verottomuus edellyttää, että

- palveluseteli myönnetään selkeästi määriteltyihin palveluihin
- on henkilökohtainen eikä siirrettävissä toiselle henkilölle
- ei ole suoraan asiakkaalle maksettavaa rahaa, jonka käytön hän itse määrittelee

Palveluseteliä käytettäessä asiakkaan omavastuu ei oikeuta kotitalousvähennykseen tuloverotuksessa.

7. Valvonta ja sääntökirjan muuttaminen

Kunta on palvelusetelilain nojalla velvollinen valvomaan hyväksymiensä yksityisten palvelun tuottajien tuottamien palvelujen tasoa ja poistamaan palvelun tuottaja hyväksytyjen palvelun tuottajien joukosta, mikäli sääntökirjan määräyksiä ei noudateta. Asiakkaan käytäessä palveluseteliä kunta ei ole sopimussuhteessa sosiaali- tai terveystaloutta tuottavaan yksityiseen palvelun tuottajaan. Palvelun tuottaja sitoutuu noudattamaan sääntökirjan ehtoja.

Mikäli palvelun tuottaja ei täytä sääntökirjassa määrättyjä ehtoja, kunta voi poistaa palvelun tuottajan hyväksytyjen palvelun tuottajien joukosta tai mikäli palvelun tuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista.

Kunnalla on lisäksi velvollisuus valvoa hyväksymiensä palvelujen tuottajien palvelujen laatua hyväksymismenettelyn lisäksi myös palvelujen tuottamisen yhteydessä. Kunnan tulee täten varmistaa, että palvelujen tuottajat täyttävät toiminnalle asetetut vähimmäisedellytykset.

Kunta ja palvelun tuottaja asettavat nimeltä tai asemaltaan henkilön tai henkilöt, jotka toimivat yhteyshenkilöinä ja vastuuhenkilöinä sääntökirjan toteuttamisessa sekä ilmoitusten vastaanottajina.

Kunnalla on oikeus tehdä muutoksia tämän sääntökirjan ja sen liitteiden sisältämiin määräyksiin. Kunta ilmoittaa muutoksista palvelun tuottajalle kirjallisesti välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen. Mikäli palvelun tuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee sen ilmoittaa siitä kirjallisesti kunnalle kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa muutositilmoituksen lähettämisestä. Mikäli kunnalle ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, sitoutuu palvelun tuottaja noudattamaan muuttuneita ehtoja muutositilmoituksessa mainitusta päivästä lukien, kuitenkin aikaisintaan kuusikymmentä (60) päivää muutositilmoituksen toimittamisesta. Tämä sääntökirja ja sen liitteet ovat voimassa toistaiseksi.

8. Palvelukuvaus

Tehostettu palveluasuminen tarkoittaa sosiaalihuoltolain 21§:n tarkoitettuja asumispalveluja tyrnäväläisille ikääntyneille palvelun tuottajan ylläpitämissä palveluasumisen yksiköissä.

Tilapäishoito tehostetun palveluasumisen yksikössä sisältää asiakkaan ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan asumispalveluyksikössä, sitä tukevat palvelut, kuten henkilökohtaisen avustamisen asiointi-, siivous-, hygienia- ja turvapalvelut, ateriapalvelut sekä asuminen ja siihen kuuluvat välineet ja laitteet.

Asiakkaan muut sosiaali- ja terveystyöpalvelut järjestetään Tyrnävän kunnan sosiaali- ja terveystoimessa, ellei toisin sovita.

9. Palvelusetelijärjestelmän mahdolliset asiakkaat

Palvelusetelin käyttömahdollisuutta voidaan tarjota niille asiakkaille, joilla on viranomaispäätös omaishoidon myöntämisestä. Asiakkaalla ei ole kuitenkaan ehdotonta oikeutta palveluseteliin, vaan kunta voi järjestää palvelut itse tai ostopalveluina.

Esim. seuraavat tilanteet estävät palvelusetelin myöntämisen asiakkaalle:

1. Asiakas haluaa kieltäytyä tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin (6 §, laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009).
2. Asiakas tai hänen omaisensa/läheisensä ei ole kykeneväinen ottamaan vastuuta palvelusetelillä tuotetusta palvelusta.
3. Asiakas ei täytä palvelusetelin käytölle vaadittua palvelutarvetta (6 §, laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009 ja 7 §, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2008).

Palvelun tuottajan on tarjottava tilapäishoidon paikkaa asiakkaalle, mikäli tuottajan asumispalveluyksikössä on vapaa paikka. Palvelun tuottaja ei voi kieltäytyä vapaalle paikalle tulevasta palveluseteliasiakkaasta.

10. Palvelusetelin arvo

Omaishoidon vapaan palveluseteli on kiinteähintainen eli arvo ei riipu asiakkaan tuloista. Sosiaali- ja terveystoimikunta määrittelee sen arvon. Palvelusetelin arvosta annetaan päätös asiakkaalle.

Jos palveluntarve muuttuu, kunta arvioi uudelleen, onko palvelusetelin käyttö edelleen paras vaihtoehto asiakkaan palvelun toteuttamiseksi. Tällöin palvelusetelipäätös voidaan perua ja asiakkaan palvelut järjestää muulla tavoin.

Palvelusetelin arvoa on korotettava palvelusetelilain 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen muut huollolliset näkökohdat huomioon ottaen. Palvelusetelin omavastuun tulee olla asiakkaalle kohtuullinen. Palvelusetelin arvon korottamista koskevasta asiasta on annettava päätös asiakkaalle.

Palveluseteli on määrärahasidonnainen. Palvelusetelin arvo tarkistetaan vuosittain.

11. Palvelun sisällön vaatimukset

Tilapäishoito tehostetun palveluasumisen yksikössä on laadullisesti hyvää sosiaalipalvelua sosiaalihuollon asukkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) mukaisesti. Palvelun tarkoituksena on edistää ja ylläpitää asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Palvelu perustuu asukkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja siinä tuetaan heidän omia voimavaroja. Asiakkailla on oltava mahdollisuus olla mielekkäässä yhteydessä toisten kanssa ja osallistua turvallisesti ulkoiluun, harrastamiseen ja yhteisölliseen toimintaan omien yksilöllisten voimavarojensa mukaan.

Tehostettu palveluasuminen edellyttää henkilökunnan välitöntä läsnäoloa vuorokauden ympäri. Asiakas saa halutessaan aina yhteyden henkilökuntaan vuorokauden ajasta riippumatta joko turvajärjestelmän avulla tai henkilökohtaisesti.

Hoitotarvikkeiden osalta asiakasta koskevat samat menettelyt kuin muitakin kuntalaisia, mikäli hän täyttää Tyrnävän kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan kulloinkin vahvistamat ohjeet hoitovälinejakelua koskien.

Palveluntarjoajalta edellytetään tilapäishoidonpalvelukokonaisuus, jonka tulee kattaa seuraavat osa-alueet asiakkaan arjessa:

- Asiakkaan hoidon ja hoivan suunnittelu, koordinointi ja toteutus.
  - o Asiakkaan hoiva ja hoito perustuvat tilaajan hyväksymään hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jota tarkistetaan säännöllisin väliajoin ja aina asiakkaan palvelutarpeen tai toimintakyvyn oleellisesti muuttuessa.
- Ympärivuorokautinen perusturva: henkilökohtaisten tarpeiden mukainen hoito, apu, ohjaus ja tuki asumisyksikön henkilöstöltä
  - o Peseytyminen ja hyvä hygienia (ml. hampaiden ja ihonhoito)
  - o Pukeutuminen ja asiakkaan erityistoiminnot
  - o Nukkuminen ja lepo

- Riittävä ja monipuolinen ateriointi
  - o Aterioiden suunnittelussa ja valmistelussa sovelletaan iäkkäiden ravitsemuksesta annettuja ohjeita Ravitsemussuositukset ikääntyneille, Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2010.
  - o Asiakkaille järjestetään päivittäinen ruokailu yhteisissä tiloissa ja asiakasta avustetaan ruokailussa tarvittaessa.
  - o Päivittäiseen ruokailuun kuuluvat aamiainen, lounas, iltapäiväkahvi/ välipala, päivällinen ja iltapala. Aterioista on tehty monipuolinen 5-6 viikon kiertävä ruokalista, joka on asiakkaan ja omaisen nähtävillä.
  - o Lounasateria on ateria, jolla tyydytetään n. 1/3 päivittäisestä energian saannista.
  - o Asiakkaiden yöpaasto ei jää yli 11 tunnin mittaiseksi.
  - o Ateriapalvelun tuottajan tulee tarjota ikäihmisten makutottumuksia vastaavia maittavia ja ravintosisällöltään suositusten mukaisia aterioita.
  - o Erityisruokavaliot järjestetään niitä tarvitseville asukkaille.
  - o Asiakkaiden ravitsemusta sekä painoa seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin puututaan.

- Toiminnallisuus ja aktiviteetit.
  - o Toimintayksikkö huolehtii, että asiakkaalla on mahdollisuus osallistua liikuntaan, virkistys- ja päivätoimintaan. Viriketoiminnasta on säännöllinen ja monipuolinen viikko-ohjelma, joka on asiakkaiden ja omaisten nähtävillä. Ohjelmaan sisältyy liikuntaa ja ulkoilua.

- Asiakkaan ja hänen läheistensä tarvitseman ohjauksen ja neuvonnan toteutus.
  - o Toimintayksikössä järjestetään säännöllisesti omaistapaamisia.

- Palveluyksikkö huolehtii laboratorionäytteiden ottamisesta ja laboratorionäytteiden mahdollisesta kuljettamisesta analysoitavaksi.

- Palveluyksikkö vastaa kuljetusjärjestelyistä ja tarvittaessa järjestää saattajan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

- Siivous- ja vaatehuoltopalvelut.
  - o Asumisympäristön siivouksesta huolehtiminen päivittäin, viikkosiivous ja vuosittainen suursiivous.
  - o Vaate- ja linavaatehuollosta huolehtiminen.

- Asiakkaan arjen asiointi.

- Rajoitteiden ja pakotteiden käyttö: Päätökset asiakkaan turvallisuuden varmistamista koskevista rajoitteista ovat olemassa.

Palvelutarpeeseen ja toimintakyvyn arviointiin pohjautuen laaditaan asiakkaalle tavoitteellinen hoito- ja palvelusuunnitelma yhdessä asiakkaan ja mahdollisuuksien mukaan hänen nimeämensä lähiomaisen kanssa yhdessä. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa päivitetään vähintään puolivuositain ja aina toimintakyvyn/ palvelutarpeen muuttuessa. Hoito- ja palvelusuunnitelma perustuu kattavaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointiin, mittarina käytetään RAI- mittaristoa. Palvelussa keskeistä on että,

- tuetaan asiakkaan olemassa olevia voimavaroja
- hoitotyö on kuntouttavaa ja tavoitteellista
- hoitohenkilökunnalla on riittävä koulutus ja perehtyneisyys. Yksikössä tulee olla riittävä määrä sekä sairaanhoitoon - ja huolenpitoon suuntautuneita että kuntoutukseen suuntautuneita lähihoitajia.
- hankintaan sisältyy myös palvelun kehittäminen yhdessä kunnan kanssa

Palvelun tuottajan on laadittava omavalvontaa varten omavalvontasuunnitelma, joka on pidettävä julkisesti nähtävänä palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. (Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) § 6, laki ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012)

12. Turvallisuus

Yksikössä on henkilökuntaa ympärivuorokauden. Asiakas saa halutessaan aina yhteyden henkilökuntaan vuorokauden ajasta riippumatta joko turvajärjestelmän avulla tai henkilökohtaisesti. Palveluyksiköllä on pelastusviranomaisten hyväksymä pelastussuunnitelma ja turvallisuus-selvitys.

Palveluyksiköllä on turvallisuussuunnitelma, joka perustuu pelastustoimen lainsäädäntöön (561/1999) ja lisäksi siinä on kartoitettu sisäisten ja ulkoisten uhkien vaaratilanteet.

Piha-alueet ovat turvallisia ja kulkureitit esteettömiä.

Riskikartoitukset tehdään säännöllisesti ja korjaavat toimenpiteet dokumentoidaan.

13. Tilat, laitteet ja välineet, sijainti

Asiakkaan sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään Tyrnävän kunnan sosiaali- ja terveyspalveluissa, ellei toisin sovita. Lääkäripalvelujen osalta tuottaja on yhteydessä asiakkaan terveysasemalle ja sopii yhteistyöstä lääkäripalvelujen järjestämisestä.

Asiakkaat voivat oleskella, liikkua ja toimia asumisyksikössä esteettömästi ja turvallisesti. Yhteistilat soveltuvat asiakkaiden käyttöön. Tiloissa on mahdollista järjestää kuntouttavaa toimintaa ja yhteisiä tilaisuuksia.

- a) Liikkuminen koko asumisyksikössä on esteetöntä.
- b) Asiakkaalla on käytössään liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön käyttöön soveltuva oma huone ja WC-pesutila, jonka oven saa suljettua.
- c) Apuvälineet ja esim. sänky on voitava siirtää pois huoneesta.
- d) Asunto on asianmukaisesti kalustettu palveluntuottajan toimesta; hoitosänky, patja ja pelastuslakana.
- e) Asumisyksikössä on asiakkaiden käyttöön varattua oleskelutilaa ja jääkaappi-tilaa mahdollisia omia ruokatarvikkeita varten. Lisäksi asumisyksikössä on yhteisenä ruokailutilana käytettävä tila.
- g) Asiakkailla on mahdollisuus saunomiseen. Henkilökunta valvoo ja tukee saunomista.
- h) Asumisyksikön tiloista on esteetön pääsy ulkoilemaan. Ympäristössä ei ole olennaisia asiakkaiden viihtyisyyttä rajoittavia tekijöitä
- i) Asiakkaille on osoitettavissa tupakointipaikka ulkona, jossa henkilökunta valvoo asukkaiden tupakointia.
- j) Tilojen, laitteiden ja koneiden ylläpidosta ja huollosta on kunnossapito- ja hygieniasuunnitelmat. Vastuuhenkilöt on nimetty.
- k) Palveluntuottaja ottaa käyttöön asiakkaan kannalta tarpeelliset apuvälineet. Tällä tarkoitetaan sekä asukkaan henkilökohtaiseen selviytymiseen liittyviä apuvälineitä, jotka tilaajan fysioterapia myöntää tai jotka myönnetään tilaajan lääkinnällisen kuntoutuksen kautta. Hoitotyön kannalta tarpeelliset apuvälineet (esim. nostolaitteet) hankkii palveluntuottaja.
- l) Tilojen on vastattava myönnettyä toimilupaa
- m) Palveluntuottaja käyttää RAI- arviointijärjestelmää ja henkilökunta on koulutettu sen käyttämiseen.

14. Palvelun tuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset ja osaaminen

Palveluyksikön hoitohenkilökunnan tulee täyttää ammatilliset ja lakisääteiset vaatimukset, jotka vaaditaan ympärivuorokautista vanhusten asumispalvelua tuottavilta yksiköiltä.

Palvelun tuottajan toimintayksikön palvelujen vastuuhenkilöllä tulee olla sosiaali- ja/tai terveysalan korkeakoulututkinto tai vastaava tutkinto, riittävä johtamistaito ja vähintään kolmen (3) vuoden työkokemus vastaavista tehtävistä. Sairaanhoidajan on tarvittaessa oltava asiakkaiden käytettävissä arkipäivisin. Toimintayksikön sijaisilla tulee olla riittävä sosiaali- ja/tai terveysalan koulutus, ja koko henkilökunnalla voimassaolevat työsopimukset.

Sairaanhoidajan ja muun terveydenhuollon henkilöstön kelpoisuusvaatimukset on säännelty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994). Lain tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta sekä terveydenhuollon palvelujen laatua. Lain kolmannessa luvussa säädetään myös terveydenhuollon ammattia koskevista yleisistä vaatimuksista. Lähihoitajan pätevydestä säädetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa (8 §, laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005 ja asetus 608/2005). Lain tarkoituksena on edistää sosiaalihuollon asiakkaan oikeutta laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun edellyttämällä, että sosiaalihuollon ammatillisella henkilöstöllä on tarvittava koulutus ja perehtyneisyys.

Jokaisella lääkehoitoa toteuttavalla henkilöllä (vakinaisella ja määräaikaisella henkilöstöllä) tulee olla voimassa oleva lääkelupa. Lääkehoidon osaamisen varmistamisen tulee tapahtua sähköisellä järjestelmällä, jonka hankkimisesta ja kustannuksista vastaa palveluyksikkö. Palveluyksikössä tulee olla nimettynä lääkehoidosta vastaava henkilö. Vastuu lääkehoidosuunnitelman laatimisesta, toteuttamisesta ja seurannan organisoimisesta ja laadunhallinnasta on palveluyksikön johdolla. Palveluyksikön lääkehoidon kokonaisuudesta vastaa yksikön lääketieteellisestä toiminnasta vastaava lääkäri. (Valvira ohje 19.6.2013).

Hoitohenkilöstön mitoitus on tehostetussa palveluasumisessa vähintään 0,65 työntekijää/asiakas. Mitoitus tarkoittaa todellista mitoitusta, jossa poissaolevat on korvattu sijaisilla. Yksikön vastuuhenkilö lasketaan mitoitukseen sillä osuudella kuin hän tekee varsinaista hoitotyötä. Kuntoutus- ja terapiahenkilöstö luetaan hoitohenkilöstömitoitukseen siltä osin, kun he ovat yksikön asiakkaiden käytössä.

Palveluyksikön henkilöstömitoitus tarkoittaa todellista mitoitusta, jossa poissaolevat on korvattu sijaisilla. Tarvittava hoito ja palvelu turvataan kaikkina vuorokauden aikoina. Oppisopimuskoulutuksessa olevia ei huomioida hoitohenkilöstömitoituksessa eikä heitä lasketa hoitohenkilöstöön harjoittelujaksoilla. Oppisopimuskoulutuksessa oleva ei voi toimia työtehtävissä itsenäisesti, vaan hän toimii ammatillisesti koulutetun henkilön ohjauksessa. Harjoittelujaksoilla hän voi toimia avustavissa tehtävissä. Opiskelijoita voidaan käyttää tilapäisenä työvoimana Valviran ohjeistuksen mukaisesti (Liite 2).

Ateria- ja siivouspalvelusta vastaavalla henkilöstöllä tulee olla alan pätevyysvaatimukset täyttävä koulutus.

Toimintayksikön on huolehdittava henkilöstönsä ammattitaidon säilymisestä ja kehittämisestä muun muassa täydennyskoulutuksen turvin (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994). Henkilökunnan osaamisen tulee olla asiakkaiden hoidontarpeen edellyttämällä tasolla ja heillä on oltava riittävä suomen kielen taito. Palveluyksikön henkilökunnan

on kyettävä yhteistyöhön asiakkaan ja hänen omaistensa/ läheistensä, kunnan sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

15. Palvelun tuottajan laadun hallinta

Toimintayksikön tehtävänä on huolehtia asiakkaiden itsemääräämisoikeuden säilyttämisestä, oikeudenmukaisuudesta ja hyvästä kohtelusta sekä yksilöllisyyden ja turvallisuuden takaamisesta. Vastuu tästä on palvelun tuottavalla että toimintayksikön vastaavalla johtajalla.

Palveluyksikön on huolehdittava siitä, että jokaisen asiakkaan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon ja niihin vastataan.

- Toimintayksikön arvot ja toimintaperiaatteet on määritelty.
- Johtamisen vastuut ja valtuudet sekä tehtäväkuvat ovat kirjallisesti määritelty.
- Asiakaspalautetta kerätään ja se dokumentoidaan. Palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.
- Asiakasreklamaatiot ja niiden aiheuttamat toimenpiteet raportoidaan kunnalle vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä.
- Toimintayksikössä arvioidaan säännöllisesti hoidon ja palvelun tarvetta sekä tavoitteita toimintakyvyn arviointimenetelmillä.
- Palvelun tuottaja on määritellyt ja dokumentoinut laatuvaatimuksensa sekä keskeiset laatutavoitteensa. Yksiköllä on pitkän tähtäimen toimintasuunnitelma, ml. oma-valvonnan ja itseoikaisun toteutuminen.
- Palveluyksiköllä on kirjallinen lääkehoitosuunnitelma (STM opas 2005:32). Palveluyksikössä noudatetaan yleisesti hyväksytyjä hoito-suosituksia, kuten Käypä hoito –suosituksia, Sairaanhoidajan käsikirjan ja THL:n suosituksia.
- Toiminnassa noudatetaan Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksia (STM:n julkaisut 2013:11).
-

16. Vaadittava raportointi ja valvonta

Vaadittavat raportit toimitetaan Tyrnävän kunnan määrittelemän aikataulun mukaisesti.

Kunnan edellyttämät hoidon laadun seurantatiedot sekä muut kunnan palvelun kehittämistä ja seurantaa varten pyytämät tiedot.

- Palvelun tuottajan tulee laatia vuosittain toimintakertomus, ja toimittaa se Tyrnävän kunnalle kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä.
- Palvelun tuottaja luovuttaa tiedot henkilökuntarakenteesta ja määrästä.
- Palvelun tuottaja luovuttaa tiedot asiakaspalautteista sekä hyväksyy kunnan tekemät valvonta- /auditointikäynnit ja asiakaskyselyt palveluyksikköön.

- Palvelun tuottajan on oma-aloitteisesti tiedotettava kuntaa toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista. Palvelun tuottamiseen vaikuttavien olosuhteiden muutoksista (esim. viivytys, este, keskeytys) sekä vastuuhenkilöiden tai yhteystietojen muuttumisesta on ilmoitettava sopimuksen vastuuhenkilölle kirjallisesti (myös sähköposti käy) viivymättä sen jälkeen, kun muutos on havaittu tai muutoin todennäköinen.

17. Asiakastietojen käsittely ja dokumentointi sekä arkistointi

Palvelusetelituottajaksi hyväksyminen on hallintopäätös ja kunta toimii tässä lomakkeessa tarkoitetun palvelun osalta henkilötietolaisissa tarkoitettuna rekisterinpitäjänä. Palvelun tuottaja huolehtii ja vastaa rekisterinpidosta kunnan lukuun. Syntyvät asiakirjat (esim. asiakaskertomukset) ovat kunnan asiakirjoja, vaikka palvelun tuottaja ne laatii, säilyttää ja arkistoi. Palvelun tuottajan tulee noudattaa asiakirjojen säilyttämisessä, hävittämisessä ja arkistoinnissa vastaavia kunnallista toimintaa koskevia säännöksiä ja ohjeita. Asiakirjat tulee toimittaa viimeistään asiakkaan palvelun päättyessä kunnalle.

Palveluyksikön on noudatettava annettuja ohjeita asiakastietojen dokumentoinnista, rekisteröinnistä, potilasasiakirjojen ja sosiaalihuollon asiakirjojen laadinnasta, säilyttämisestä sekä salassapidosta. Yksiköllä on nimetty tietosuojavastaava sekä rekisterinpidosta vastaava henkilö. Palvelun tuottaja sitoutuu noudattamaan laissa säädettyä salassapito- ja vaitiolo-velvollisuutta sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen tuottamisessa.

Palvelun tuottaja ja kunta sitoutuvat antamaan toisilleen tiedot näiden palvelujen piiriin kuuluvasta toiminnastaan, sen muutoksista ja kehittämissuunnitelmista. Kunta sitoutuu pitämään salassa liike- ja ammattisalaisuudet. Palvelun tuottajan ja sen alihankkijan työntekijät ovat vaitiolo-velvollisia asiakkaitensa asioista. Vaitiolo-velvollisuus on voimassa myös sopimuksen päätyttyä. Palvelun tuottaja on velvollinen ottamaan huomioon salassapitoa koskevat määräykset mahdollisia alihankintasopimuksia tehdessään, sillä palvelujen tuottajan käyttäessä alihankkijoita, kunta hyväksyy myös käytettävän alihankkijan osaksi palvelusetelijärjestelmää.

18. Maksu- ja laskutuskäytäntö

Omaishoidon tilapäishoidon hinnat ovat voimassa kalenterivuoden. Tämän jälkeen mahdolliset seuraavaa vuotta koskevat uudet hinnat pyydetään toimittamaan kunnalle edellisen vuoden elokuun loppuun mennessä. Edellisestä poiketen hintojen alentaminen on aina mahdollista. Mahdollisesta palvelun hinnanmuutoksesta tulee ilmoittaa asiakkaalle vähintään kolme kuukautta etukäteen.

Palvelun tuottaja tekee asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa kanssa sopimuksen palvelun hinnasta ja sisällöstä, jossa on eritelty palvelun tuottajan ja asukkaan vastuut sekä velvollisuudet. Asiakkaan omavastuu merkitään asiakkaan sopimukseen. Palvelun tuottaja

laskuttaa asiakasta setelin arvon ylittävältä osalta. Mahdollisesta omavastuuosuuden muuttumisesta tulee asiakkaalle ilmoittaa kolme kuukautta (3kk) etukäteen. Asuminen ja ateriat sisältyvät hintaan.

Palvelusetelillä kunta sitoutuu maksamaan yksityisen palvelun tuottajan antamasta hoidosta ja palvelusta setelin suuruisen arvon hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan. Laskutusjakso on yksi kuukausi. Tuottaja laskuttaa jälkikäteen Tyrnävän kunnalta asiakkaalle annetun palvelusetelin mukaisen arvon. Palvelusetelilaskutus tulee toimittaa kunnalle kuukauden 10. päivään mennessä. Laskuihin ei saa lisätä laskutus-, toimitus-, kuljetus- yms. lisiä. Lisäksi palvelun tuottaja toimittaa kunnalle asiakkaan poissaolojen alkamis- ja päättymispäivät tilastointia varten. Nämä tulee toimittaa kunnalle joka kuukauden 10. päivään mennessä laskutuksen yhteydessä. Laskuna käytetään verkkolaskua, ellei muuta ole kirjallisesti sovittu.

LIITTEET

Liite 1 vastuutaulukot

PROSESSIVASTUU				
	VASTUUTAHO			LISÄTIETOJA
	KUNTA	PALVE- LUN TUOTTA- JA	ASIAKAS	
Asiakasohjaus palveluiden piiriin	x			Kunta päättää palvelusetelin myöntämisestä. Asiakas valitsee palveluntuottajan.
Palvelu- ja hoitosuunnitelman ensikertainen laadinta	x			Asiakas osallistuu laadintaan omaisen ja palveluntuottajan osoittaman työntekijän kanssa.
Palvelu- ja hoitosuunnitelman ylläpito ja päivittäminen tarvittaessa (vähintään 2 krt/v.)		x		Vastuu on asiakkaan omahoitajalla. Kunnalla on oikeus osallistua päivittämiseen.
Hoiva, huolenpito ja toimintakyvyn ylläpito/kuntouttava hoitotyö		x		
Sairaushoidon järjestäminen (ml. hammashoito) ja pitkäaikais-sairauksien osalta esim. insuliinipistosten pistäminen, verensokerimittaus yms. toimista huolehtiminen		x		Avosairaanhoidon tuotetaan terveydenhuoltolain mukaisesti. Asiakasmaksulainsäädäntö ohjaa asiakkaan maksuja.
Asiakkaan etujen valvonta asumispalveluun liittyen	x		x	Palveluntuottaja auttaa asiakasta arkipäiväisessä etujen valvonnassa, esim. Kela:n lomakkeet.
Lääkäri, laboratorio yms. palvelut		x		Palveluntuottaja ohjaa asiakkaan tarvittavien terveydenhuolto- palveluiden piiriin.
Laboratorionäytteiden otto ja toimittaminen analysoitavaksi		x		
Asiakkaan turvallisuus		x		Asiakas saa halutessaan aina henkilökohtaisesti yhteyden henkilökuntaan vuorokauden ajasta riippumatta.
Ateriapalvelut		x		
Liinavaatehuolto		x		

Hieronta, kampaamo-, parturiyms. palvelut		x	x	Omaiset tai palveluntuottaja avustaa palvelun saamisessa, kustannusvastuu asiakkaalla.
Sisätilojen siisteys ja turvallisuus		x		Yksikön yhteisten tilojen ja asiakkaan yksityistilojen asianmukainen siisteys ja turvallisuus.
Laatujärjestelmät		x		
Turvallisuusjärjestelmät		x		
Asiakastyytyväisyys; asiakaspalautejärjestelmä tilaaja parilliset ja tuottaja parittomat vuodet	x	x		
Palvelutuotteen arviointi ja kehittäminen	x	x		
RAI- arviointijärjestelmä		x		Palveluntuottaja tekee käyttösopimuksen THL:n kanssa. Palveluntuottaja vastaa kustannuksista. Puolivuositain tehtävät RAI- arvioinnit ja ympäri- vuorokautisen hoidon RAI- vertailukehittämisen yksikön RAI- palauteraportin yhteenveto ovat tilaajan käytettävissä.

KUSTANNUSVASTUU – HOIVA JA HOITO

	VASTUUTAHO			LISÄTIETOJA
	KUNTA	PALVELUN TUOTTAJA	ASIAKAS	
Lääkärin suorittama sairaanhoito		x	x	Asiakas vastaa asiakasmaksuista. Palveluntuottaja vastaa asiakkaan terveydentilan seurannasta ja arvioinnista sekä sairauksien hoidon toteuttamisesta lääkärin ohjeiden mukaan.
Pitkäaikaissairauksien hoidosta huolehtiminen.		x	x	Henkilökohtaiset lääkkeet asiakas maksaa itse. Hoitotarvikkeet terveydenhuoltolain myöntämisperusteiden mukai-

				sesti. Palveluntuottaja vastaa hoitotyön osasta.
Kuljetus lääkäriin			x	Asiakas vastaa kustannuksista ja saa niihin mahdollisesti Kelalta taloudellista tukea. Palveluntuottaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä, esim. taksin kutsumisesta ja tarvittaessa saattamisesta.
Perushoiva ja huolenpito		x		

KUSTANNUSVASTUU – YLEISET TILAT				
	VASTUUTAHO			LISÄTIETOJA
	KUNTA	PALVELUNTUOTTAJA	ASIAKAS	
Tilat		x		
Vesi ja sähkö		x		
Jätehuolto		x		
Vakuutukset		x		
- kiinteistön palovakuutus		x		
- irtaimiston vakuutus		x		Palveluntuottaja vastaa omista kalusteista ja laitteista.
Ulkoalueet, kunnossapito ja huolto		x		
Laitteet ja kalusteet		x		
Kalusteet sekä verhot ja matot		x		
Päivä- ja aikakauslehdet		x	x	Yksi (1) aikakausi- ja paikallislehti palveluntuottajan tilaamana. Asiakas maksaa tilaamansa lehdet.
Modeemi/laajakaista, kaapelimaksu		x		
Tietotekniikkalaitteet ja ohjelmistot, puhelimet, fax, atk-laitteet ja ohjelmistot; käyttökoulutus		x		
Apuvälineet		x		vieraspyörätuolit

KUSTANNUSVASTUU – ASIAKKAIDEN YKSITYISTILAT				
	VASTUUTAHO			LISÄTIETOJA
	KUNTA	PALVE- LUN TUOT- TAJA	ASIAKAS	
Vuokra (sisältää vähintään läm- mityksen, sähkön ja veden sekä jyvitettyjä osuuksia mm. yhteisten asuintilojen kustannuksista)		x		Tilapäishoidon maksuun sisältyy asuminen/tilat.
Siivous ja puhtaanapito		x		
Vakuutukset			x	Palveluntuottajan vakuu- tukset eivät kata asuk- kaiden henkilökohtaisel- le omaisuudelle aiheutu- neita vahinkoja, mikäli vahinko ei ole aiheutunut palveluntuottajan toi- mesta, jolloin palvelun- tuottaja on korvausvel- vollinen.
Sänky, patja, paloturvallinen la- kana		x		
Muut kalusteet, verhot, matot, irtaimisto ja vuodevaatteet		x		
Apuvälineet	x		x	Tilaaja vastaa asiakkaille yksilöllisen tarpeen mu- kaan myönnettävistä lääkinnällisen kuntou- tuksen apuvälineistä.
Radio, TV, tietokone				Asiakas voi halutessaan tuoda huoneeseensa radion, television ja/tai tietokoneen. Asiakas vastaa henkilökohtaises- ta irtaimistostaan.

LIITE 2 Ohjeet tilapäisen työvoiman käytöstä, Valvira

VALVIRAN MUKAAN OPISKELIJOITA VOI ANNETUIN EHDOKSIN KÄYTTÄÄ TILAPÄISESTI TYÖVOIMANA

Valvira on ohjeistanut ja ottanut kantaa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijoiden toimimiseen tilapäisesti opiskelemansa alan työtehtävissä. Seuraavassa soveltuvien osien poimintoja Valviran ohjeista:

Laillistettuja ammattihenkilöitä ovat lääkäri, hammaslääkäri, proviisori, psykologi, puhe-terapeutti, ravitsemusterapeutti, farmaseutti, sairaanhoitaja, kätilö, terveydenhoitaja, fysioterapeutti, laboratorio- hoitaja, röntgenhoitaja, suuhygienisti, toimintaterapeutti, optikko ja hammasteknikko (17 nimikettä). Edellä mainittuja ammatteja saa harjoittaa vain ao. laillistettu ammattihenkilö.

Suomessa tai ulkomailla em. alaa opiskeleva voi toimia tilapäisesti sen laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä, johon hän opiskelee, sen jälkeen kun hän on suorittanut hyväksytysti kaksi kolmasosaa kyseisen koulutuksen opinnoistaan.

Jokaiselle terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävässä toimivalle opiskelijalle on nimettävä kirjallisesti ohjaaja. Ohjaajan nimeää terveydenhuollon tai sosiaalihuollon toimintayksikkö. Ohjaajan on toimittava samassa toimintayksikössä kuin opiskelija. Ohjaajan on oltava laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on oikeutettu itsenäisesti harjoittamaan kyseistä ammattia. Ohjaajan on seurattava, ohjattava ja valvottava opiskelijan toimintaa ja puututtava viipymättä mahdollisesti ilmeneviin epäkohtiin sekä keskeytettävä toiminta, jos potilasturvallisuus vaarantuu.

Työnantajan velvollisuus ja vastuu on arvioida tapauskohtaisesti opiskelijan valmiudet ja se, millaisten tehtävien hoitamiseen hänellä on riittävät edellytykset.

Työnantajan on myös määriteltävä riittävän tarkasti opiskelijan tehtävät, vastuu, toiminnan rajat ja muut velvoitteet. Lisäksi työnantajan on varmistettava, että opinnot on suoritettu hyväksyttävästi. Vaikka opiskelijan rekrytointi tapahtuisi työvoimaa vuokraavan yrityksen kautta, terveydenhuollon toimintayksikön on itse arvioitava em. seikat. Työnantajan vastuulla on varmistaa opiskelijan edellytykset toimia tehtävässä.

Rajoitus: Opiskelija ei saa toimia tilapäisestikään missään edellä mainituissa terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä, jos hänen opintojensa aloittamisesta on kulunut yli kymmenen vuotta.

Nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimikkeitä ovat terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen mukaan lähihoitaja (ja 12 muuta nimikettä).

Vuoden 2008 alusta voimaan tulleella asetusmuutoksella apuhoitaja, hammashoitaja, jal코jenhoitaja, kuntohoitaja, lastenhoitaja, lääkintävahtimestari-sairaankuljettaja, mielenter-

veyshoitaja, mielisairaanhoitaja ja perushoitaja nimikkeet poistettiin asetuksesta, koska kyseisiä koulutuksia ei enää järjestetä Suomessa.

Edellä lueteltujen nimikkeiden mukaisen nimikesuojauksen saaneet katsotaan kuitenkin edelleen terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja asetuksen tarkoittamiksi terveydenhuollon ammattihenkilöiksi ja heillä on oikeus käyttää ammattinimikettään.

Nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammateissa voivat toimia muutkin henkilöt tai kyseiseen ammattiin opiskelevat henkilöt. Näillä henkilöillä tulee olla hoitamaansa tehtävään riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Heillä ei kuitenkaan ole oikeutta käyttää nimikesuojattua ammattinimikettä. Palkatessaan henkilön nimikesuojatun ammattihenkilön tehtäviin, työnantaja vastaa siitä, että valitulla henkilöllä on edellytykset toimia kyseisissä tehtävissä.